N°. 4539. 1862.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon Droit.

Dit blad verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is ƒ 5.00; voor de buitensteden franko p. p. ƒ 6.00.

Brieven, Gelden, enz. FRANKO te adresseeren aan »het Bureau van DE TIJD."

MAANDAG 14 APRIL.

AMSTERDAM, 12 April.

Sedert eenigen tijd brengt de telegraaf bijna dagelijks berigten aan nopens gisting en oproer in Griekenland. Te vergeefs echter verwacht men door middel der dagbladen nadere tijdingen, die duidelijk kunnen maken, wat daar voorvalt. De korrespondentiën uit Athene zijn zeer schaarsch en onbeduidend. Het uitvoerigst waren tot dusverre nog de mededeelingen der *Augsb. Zeitung*, doch dit Beijersch blad ligt onder verdenking de zaken om der wille van Koning Otto, die tot de Beijersche dynastie behoort, te gunstig voor het bewind van Athene te kleuren. De overige bladen bepalen zich tot algemeenheden, wijden langdradig uit over het zonderlinge dat een Duitsch vorst Griekenland regeert, en toonen dat zij niets weten van de feiten, die daar gebeuren, noch van de bedoelingen der partijen, welke er elkander strijd leveren. Zooveel schijnt zeker te wezen dat de Koning van Griekenland veel moeite heeft om zijn gezag staande te houden; dat Nauplia, een der voornaamste steden, in handen van de opstandelingen is; dat ook op andere plaatsen, en voornamelijk op het eiland Syra of Syros, de opstand veld wint; dat de Koning op zijn inlandsche troepen niet rekenen kan; en dat de opstandelingen in Athene slechts wachten op een nederlaag der Beijersche troepen des Konings bij Nauplia of elders, om ook in deze stad de oproervaan op te steken. Nu zijn opstanden, woelingen van gewapende benden, gevechten tusschen troepen en roovers, koninklijke fregatten en zeeschuimers-vaartuigen, in Griekenland alledaagsche voorvallen. Sedert dat land van de Turken vrijgevochten en door de wijsheid der groote mogendheden georganiseerd is, bevindt het zich eigenlijk in permanente revolutie. Bandieten, ter land en ter zee, zijn er in zulk een aantal dat zij, onder politieke partijnamen, zich in groote benden zamenvoegen, en zich in de dienst van het een of ander partijhoofd laten gebruiken om steden te overrompelen, dorpen te plunderen, roof en moord te plegen, en reaktionnairen, of liberalen of konservatieven of doctrinairen of iets anders te heeten en voor te stellen. Een vaste band tusschen koning en volk en tusschen de verschillende deelen des lands onderling bestaat niet. Zij zijn elkander bijna geheel vreemd. Het hof rigt zijne politiek naar die van Engeland, Oostenrijk of Rusland, al naar gelang der omstandigheden in Europa, en denkt er niet aan om het land te beschaven, of van de rooversfamiliën gezeten en ordelijke staatsburgers te maken, hetgeen trouwens waarschijnlijk een onbegonnen werk wezen zou. Niemand in Griekenland meent overigens dat het Europa met het Grieksche koninkrijk ernstig gemeend is geweest. Ieder houdt het voor een voorpost van een lateren Griekschen staat, waarin Europeesch Turkije moet opgaan. Het is dan ook bijna zeker dat deze beweging zich huwt aan de beweging, welke in de christelijke staten van den Sultan woelt, van Servië en Herzegowina af tot aan de omstreken van Konstantinopel toe. Zoo Koning Otto het veld moest ruimen, zouden Hellas, de Peleponnesus en de Grieksche archipel waarschijnlijk de stookhaard worden, waaruit zich over oostelijk Europa het vuur eener revolutie verspreidde, waarbij alle groote mogendheden, maar vooral Oostenrijk, Engeland en Rusland, naauw betrokken zijn. Zeer opmerkelijk is het dat de Italiaansche omwentelingsmannen, die onder Engelschen invloed staan, in de Grieksche gebeurtenissen de hand schijnen te hebben, hoewel het toch in het oog valt dat voor Engelands belangen een omkeering in het Oosten zeer ongewenscht is.

Donderdagavond is de heer Prof. Brouwers als spreker opgetreden in de gewone vergadering der Vereeniging *Regt voor Allen*. Ofschoon zich hier bewegende op een ander gebied dan dat waarop de spreker zich in de Maatschappij *Felix Meritis* bewogen heeft, gaf de tegenwoordige redevoering slechts gelegenheid tot even verdienkundige en tevens warme toejuichingen als hem, bij het eerste optreden in onze hoofdstad, ten deele vielen. Bij de waardering van inhoud en vorm dezer verhandeling in zich-zelve voegde zich nu nog de bewondering van de veelzijdigheid des sprekers en van het gemak, waarmeê hij, onverschillig, in de Nederlandsche en Fransche talen spreekt, ja, meestal improvizeert.

De reltenaar zeide, dat wanneer broeders te zamen komen, na lange verwijdering waar verwante geesten elkander voor het eerst ontmoeten en herkennen, men het dengene, die van verre komt, niet euvel zal duiden, dat hij den broeder wil onderhouden over de eigenaardigheden, over het goede en schoone zijner afgelegen stranden. Allereerst zou men het hem, een van de jongste der broederen, ten goede houden, dat hij hier, zoo hartlijk ontvangen, kwam verhalen, van hetgeen men ginder deed; dat hij kwam spreken over Limburg, over Limburgs hoofdstad Maastricht, over haar middenpunt, den Dom van St Servatius. De spreker deed met eene snelle maar vaste vingerwijzing de hooge historische belangrijkheid van deze zuidelijkste stad onzer Nederlanden, bijzonder met betrekking tot hare kathedrale, uitkomen. De »Mijterstad aan de Maze", zoo als Vondel haar noemt, die Keulen, zijne geliefde Mijterstad aan den Rijn schier naar de kroon stak, was steeds het voorwerp der bijzondere liefde eerst van de Karolingische Vorsten, later van de Keizers tot op Karel den Ve toe. Eene der zorgen van de beroemdste dier Vorsten was steeds zich als kanonik in de St Servatiuskerk te doen ontvangen, en dit kan geenszins verwondering baren aan hem, die weet, dat de kerkelijke geschiedenis der Nederlanden eigenlijk aanvangt in de streken, die Maternus, Servatius en bijna twintig anderen (alle Heilige) Bisschoppen ten werkkring strekten. Na de plaats op die wijze, in hare wettigheid te hebben aangeduid, ging de spreker over tot eene behandeling der »materiale Kercke" van den goeden St Servatius zelve. Uit eenige zeer juiste blikken op de architektuur dezer kerk geslagen, en uit eene grondige waardering van de beteekenis en de gevolgen der kunsthervorming (veelszins kunst verderving), die men met den oneigenlijken naam van herleving (*Renaissance*) bestempelt, bleek hoe innig de fijne æsthetikus, die beter dan eenig Nederlander den veelgeprezen XVIIe-eeuwschen Milton gelezen en begrepen heeft, in de geheimen ook der beeldende kunst, met name der middeleeuwsche, is ingedrongen. De spreker deed uitkomen, welken ongunstigen invloed de adem der XVIe eeuw ook op die monumentale kunstwerken had geoefend, welke aan den stormram van 1566 ontkomen waren. De spreker, dieper in zijn onderwerp tredende, ontwikkelde de stelling, dat, bij het behoud der hoofdbouwvormen eeniger kerk, met name van die des H. Servatius, nog op geen behoud, bewaring, en waardering van het geheele kunstwerk mogt roemgedragen worden, dat namelijk de muurschildering, die sedert de XVIe Eeuw was verloren gegaan, een integrerend bestandeel hiervan uitmaakte. De spreker citeerde de besluiten en voorschriften van kerkvoogden en vorsten, van konciliën en leeraren, welke de beschildering der wanden tot een verbindend voorschrift gemaakt hebben. Trouwens de wand-schilderingen zijn bij eene levende bestendige *prediking* te vergelijken. Het gesproken woord, zelfs dat van een Joannes Guldemond, vervliegt, maar het woord, door het penseel vertaald, predikt nacht en dag, in het Heiligdom de leer der vaderen; die leer, vertegenwoordigd door de *voorbeelden* die *trekken*, gelijk zij in andere oogenblikken wordt uitgesproken in lessen die slechts wekken. Een schoon kerkgebouw zonder muurschilderingen, zeide de spreker, is als een rijk gebonden boek, bevattend op zijne eerste bladzijden het plan eens werks, maar verder veel wit papier; het is als een onbespeeld orgel, als een niet ontstoken kerklamp.

Moet de tempel onzes ligchaams, waar de geest Gods in woont, gesierd zijn met de goddelijke deugden van geloof, hoop en liefde; des gelijk moet de gebouwde tempel, uitblinken door architektuur, door beeldenarij en tevens door schilderkunst. Het geloof is ja de grondslag der beide andere deugden; zoo, is de architektuur de grondslag van het kunstwerk. Het geloof kan in een geschapen wezen bestaan, zonder hoop en zonder liefde; maar helaas, dat is het geloof dat in de plaatse der veroordeeling beleden wordt — de booze gelooft, maar hoopt noch bemint. Deze verhouding in de zedelijke orde vinden wij in de æsthetische terug. Een kerk die enkel bouwvorm is, is koud gelijk de ziel die in de duisternisse leeft. Verder kan men het geloof hebben en de hoop, maar missen de liefde: dat is de staat van een gewonen zondaar, die, helaas, van de hoogste openbaring der goddelijke genade, van het liefdevuur verstoken is. Herkent men ligtelijk in de kerk, die louter bouwvorm is, het kerkgebouw onzer broeders, die nog met de duisternissen van het protestantismus ombuld zijn, men kenne in de kerk met doodelijk witte muren, gewitte beelden en gewitte sieraden, een Godshuis, gelijk het door de *Renaissance* ontadeld is, gelijk het een gansch onwaardig paleis voor den Koning der Koningen oplevert. De tempel, waarbij Paulus zich zelven vergelijkt, is onvolledig, is gebrekkig, *zoo* hem de liefde ontbreekt, het vuur der liefde dat alles bezielt en doortintelt en verlicht, en de levensuiting der goddelijke deugden in ons voltrekt. Zoo ook moet, in de »materiale kerck", de gloed der kleuren de drievoudige schoonheid volmaken. Het penseel moet alles bezielen; de natuur nastrevende die een afschuw van lijkwaden heeft, moet de gansche kerk vervuld zijn van zich in vormen en kleuren openbarend harmoniesch leven; de bouwlinien moeten door het penseel worden voltooid en verrijkt; alles moet worden bevrucht en bezield; de kunst moet waarlijk, in Godshuis, haar best doen den Schepper, den goddelijken Aartskunstenaar, na te volgen. Een juichtoon hief daarna de spreker aan, over de bijna voltooide beschildering der grootsche St. Servatius kerk; en een uitvoerig tafereel hing hij op van de diepzinnige, het gevoelige, warme geloovige akkoorden der sinfonie, die ons door den schilder, in dat eerwaardig Heiligdom, wordt voorgespeeld. De sinfonie van beelden, groepen, handelingen is volmaakt geëvenredigd aan de uitdrukking die de verschillende deelen der kerk op het gemoed van den geloovige moeten maken; overal wekt zij op, nergens leidt zij af.

De herstelling en beschildering dezer kerk, met ontsluijering en bewaring van enkele sporen van muurschilderingen, daarin onder het witsel der laatste eeuwen ontdekt, heeft men, zoo wij ons niet vergissen, te danken aan den architekt Cuypers van Roermond.

Met veel takt maakte de spreker, aan het slot zijner belangrijke verhandeling, een overgang van het christelijk kunstgebied op dat der maatschappij, en gaf eenige woorden, gloeijend en schitterend van geloof, liefde en goede hoop op de toekomst, ook voor *Regt voor Allen*, als hartelijke hulde aan deze Vereeniging ten beste.

Z. M. heeft baron E. Sirtema van Grovestins, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van ridder grootkruis der Adolfs-orde, hem door Z. H. den Hertog van Nassau geschonken.

BATAVIA, 28 Febr. De adsistent-rezident van Saparoea is met een stoomschip naar de zuidkust van Ceram vertrokken, van waar onrustbarende berigten waren ontvangen, doch is overal behoorlijk ontvangen. Zelfs heeft een kamponghoofd van de vroegere oproerige negorij Waisamoe den wensch te kennen gegeven om in onderwerping te komen.

Op Termata was de pokziekte afnemende.

Den 21sten Januarij waren te Bandjermasin door pangeran moeda Mohamad Ariep Illah in onderwerping aangebragt 6 goesti's en 135 minderen opstandelingen, afkomstig uit de omstreken van Margasari, Bekompai, Bankinangdan, Moening en Boerit Kaijoe.

In de Riam Kanan en Kiwa werd de rust niet gestoord en keerde het volk tot den arbeid terug. Ten gevolge van de groote schaarste kostte de rijst in die streken reeds ƒ 18 de pikol.

In het Amanditsche ging men voort met het maken van patrouilles en vooral in de omstreken van Boerit Kaijoe, alwaar de postpraauwen steeds beschoten werden. Aan eene patrouille, die des nachts onder den luitenant Ghene was uitgerukt, is het gelukt zekeren hadji Laman, die het voornemen had om de bezetting

beamal partijen in het Kendangansche te organizeren, met zijne volgelingen af te maken.

In het distrikt Sindanglaut, regentschap Cheribon, werden door hoogen waterstand drie bruggen weggeslagen.

Zware bandjirs hadden plaats in de rivier Tjiwaringin en Kedongdong onder Madjelengka, waardoor de dessa's Bodjong Koelon, Soesoekan, Oedjoengabong, Oedjong Gebang, Djati poera, Madjasri en Kreijo twee en een half voet hoog overstroomd werden.

Door dit ongeval zijn de nabij genoemde rivieren gelegene sawa's, welke reeds beplant waren, en eenige bedden met bibit overstroomd. Eenige sluizen hebben ook nadeel ondergaan, terwijl de suikerriettuinen der gemelde dessa's twee of drie uur onder water stonden.

De groote weg ten oosten der rivier Tjiwaringin heeft over eene lengte van 120 roeden mede twee voet onder water gestaan, zonder dat daardoor veel schade werd aangebragt. Drie dagen na voorschreven ongeval herhaalde het zich weder. Bij die gelegenheid werden drie bruggen aanmerkelijk beschadigd en daardoor de passage voor paarden en rijtuigen gestremd, waarin nu weder is voorzien. Deze weersgesteldheid was vergezeld van zware windvlagen, waardoor onderscheidene boomen omgeworpen werden.

In het regentschap Koeningan werden daardoor omgeworpen zeven huizen, twee loemboengs en eenige boomen. In het regentschap Indramaijoe vond dit plaats met drie padi-schuren, een pendoppo, een blok- of arresthuis, een missigit, drie huizen met atap en één met pannen gedekt, zoomede eenige loodsen op de bazaar te Karangampel. Dertien huizen werden omgeworpen in de afdeeling Ploembon, terwijl aldaar eene inlandsche vrouw van de afdeeling Katjoedin bij die gelegenheid door een afvallenden klappernoot gedood werd.

— Ten vervolge op het reeds medegedeelde, omtrent de vulkanische uitbarsting op het eiland Makian, worden door de *Javasche Courant* thans de onderstaande bijzonderheden nopens die verschrikkelijke gebeurtenis medegedeeld:

Twee dagen voor de uitbarsting zagen de bewoners van Makian den berg als het ware bewegen, terwijl zij een verschrikkelijk onderaardsch geraas hoorden, dat allen met schrik en angst vervulde en velen naar de naburige eilanden deed vlugten. Daarop barstte de berg, als het ware, in drieën en wierp groote massa's lava, asch en zand naar alle rigtingen uit, waarvan het gevolg was, dat 15 negorijen geheel of gedeeltelijk bedolven werden. Volgens de tot hiertoe ontvangen opgaven zijn daarbij omgekomen 326 personen en gekwetst 47, terwijl het grootste gedeelte van de ruim 6000 zielen sterke bevolking, waarop Makian geschat werd. op de naburige eilanden, tot Batjan toe, de wijk hebben genomen.

Door de zorg van den Sultan van Ternate zijn eenige honderden personen van Motir afgehaald en naar Ternate overgebragt; terwijl Z. H. alle vaartuigen, die te zijner beschikking stonden, uitgezonden heeft, om naar het wedervaren van de vlugtelingen onderzoek te doen en hulp te verleenen daar, waar die noodig mogt zijn. Het lot van velen is nog onbekend; maar het is zeker, dat een groot aantal personen bij de overhaaste vlugt hun leven op zee hebben verloren.

Het schoone eiland Makian, dat bijna de voorraadschuur van Ternata genoemd kon worden, waar de tabak zoo welig tierde, en van waar djagong, pluimvee en kanarie-olie in groote hoeveelheid werden uitgevoerd, om in de behoeften van de naburige eilanden te voorzien, is geheel verwoest.

Nog stijgen aldaar aanhoudende dikke rookwolken uit den krater omhoog en overstroomt de lava het eiland, zoodat het naderen er van nog niet mogelijk is.

Ook Tidore en Tidoreesch Halmaheira hebben veel door de uitgeworpen zand- en aschmassaas geleden. 73 woningen zijn aldaar dientengevolge ingestort of onbewoonbaar geworden, terwijl de jonge aanplantingen er onder bedolven zijn geraakt.

De telegraaf meldt heden het volgende:

PARIJS, 11 April. De markies de Lavalette is heden morgen voor partikuliere zaken naar Engeland vertrokken en zal daar eenige dagen blijven. Men wil dat Lavalette's vertrek naar Rome weder uitgesteld is.

MARSEILLE, 11 April. Volgens berigten uit Rome van 8 dezer is Mgr. Berardi benoemd tot aartsbisschop van Nizza. Als pauselijke nuntius bij het Russische hof zal hij eerst in Junij naar St. Petersburg vertrekken.

De Russische regering opppert eenige bezwaren tegen of stelt eenige voorwaarden tot het vertrek van de Poolsche bisschoppen naar Rome ter bijwoning van het koncilie.

Voorts blijkt uit die berigten, dat de heer Lavalette de volgende week te Rome verwacht wordt.

De pauselijke policie heeft de heer Gentili, hoogleeraar aan de hoogeschool te Rome, den sekretaris van den heer Ulloa, minister van Koning Frans, en eenige andere personen, als verdacht van deelneming aan een geheim genootschap, gearresteerd. Voorts is een Engelschman, Bishop genaamd en een bloedverwant van lord Derby, te Gaëta gearresteerd.

LONDEN, 11 April. In het Lagerhuis hebben de heeren Bowyer en Hennessy den stand van zaken in Italië besproken, en van hun standpunt uitgaande, gezegd dat roof, moord en plundering daar aan de orde van den dag waren. De heeren Gladstone en Layard hebben het ongegronde van die beweringen aangetoond en verklaard, dat Italië zich tegenwoordig in vrij wat gelukkiger omstandigheden bevindt als vroeger en Engeland zijn zedelijke ondersteuning aan dat rijk niet mogt onthouden.

Lord Palmerston betoogde dat 's Pausen wereldlijk gezag niet lang meer zal duren, en deze dus in zijn belang zou handelen, indien hij van dit gezag hoe eerder hoe liever afstand deed. Het lot van den Paus is, zoo sprak de eerste minister verder, in handen van den Keizer: trekt deze zijne troepen uit Rome terug, dan zal Italië weldra vrij zijn van de Middellandsche Zee tot de Adriatische Zee.

Het Huis is uiteengegaan tot 28 dezer maand.

WARSCHAU, 11 April. Gisteren hebben de studenten getracht eene demonstratie in de Kathedraal aan den dag te leggen door de godsdienstoefening te verstoren, en alzoo het volk te bewegen de kerk te verlaten. De aartsbisschop dankte de personen die in de kerk gebleven waren, in welsprekende woorden voor hunne bezadigde houding. Veertien oproerlingen zijn bij het verlaten der kerk gevangen genomen. Overigens is het in de stad rustig.

KONSTANTINOPEL, 11 April. De groote mogendheden, met uitzondering van Frankrijk, hebben het plan tot een Turkschen inval in Montenegro goedgekeurd. Omer-Pacha heeft den last ontvangen onmiddelijk met zijn krijgsoperatiën te dien einde een begin te maken.

TURIJN, 11 April. Er loopt een gerucht dat de minister van Buitenlandsche Zaken aan den graaf de Brassier San Simon, die Pruissen als buitengewoon gezant te Parijs vertegenwoordigt, en tevens met de zorg voor de belangen der Oostenrijksche onderdanen in het Italiaansch koningrijk belast is, nog al scherpe opmerkingen heeft gemaakt omtrent het voortdurend transport van troepen uit de haven van Triëst, welke troepen bestemd zijn om de gelederen der roovers, welke de rust in Italië verstoren, te versterken.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 10 April. De *Constitutionnel* behelst een verklaring van de *Osservatore Romano*, waarin op de stelligste wijze een artikel van de *Patrie* wordt gelogenstraft, 't welk poogde te verzekeren dat er mogelijkheid bestond koncessien van wege Rome te verkrijgen voor een schikking tusschen de Italiaansche eenheid en het Vatikaan.

— De heer Baudon prezident van den hoofdraad der St-Vincentius-Vereeniging heeft aan de *Patrie* en den *Pays* een brief gezonden, gerigt aan den minister van Binnenlandsche Zaken, waarin hij protesteert tegen de cirkulaire door dien minister uitgevaardigd en in beide bladen opgenomen, als komende in die cirkulaire vele onwaarheden ten zijnen aanzien voor. Zijn brief, zegt de heer Baudon, betrof niets anders dan de konferentiën in den vreemde, en 't was volstrekt niet zijn meening geweest om de Fransche konferentiën aan te sporen het besluit der regering, betreffende de opheffing van den hoofdraad, als van geene waarde te beschouwen. Zoodanige brief is niet gezonden, maar wel een, waarin het leedwezen over dien maatregel wordt betuigd, en deze was niet aan de konferentiën in Frankrijk, maar aan die in den vreemde gerigt.

Verder wijst de heer Baudon op 'tgeen in de cirkulaire gezegd wordt; namelijk „dat het goevernement, naar den wensch der groote meerderheid van de konferentiën, de regeling der St Vincentius-Vereenigingen nu als geëindigd beschouwt, van welke Vereenigingen het wettig bestaan voortaan aan de zelfstandigheid van iedere konferentie en de opheffing van elken centralen band onderworpen is." Waaruit zou af te leiden zijn dat de konferentiën den tegenwoordigen toestand boven den vorigen verkiezen, 'tgeen het geval niet is en uit de eenparigheid blijkt, waarmede de konferentiën onlangs genoemden minister verzochten haar den hoofdraad weder te geven.

— De *Pays* geeft een artikel over het kabinet-Ratazzi, beoordeelt daarin streng Garibaldi, is onverbiddelijk jegens Mazzini en tracht aan de republikeinen te bewijzen dat Koning Viktor Emmanuel alles, en beiden niets zijn. Dat artikel is door den heer A. Grandguillot onderteekend, en besluit als volgt: „Mazzini is door de Fransche regtbanken veroordeeld ter zake van medepligtigheid aan een moordaanslag tegen den persoon van Italië's bevrijder (d. i. de Keizer). Wil hij naar zijn bevrijd vaderland terugkeeren, dat hij dan vooreerst zijn straf in Frankrijk ga volbrengen."

— De hier aangekomen Japansche ambassadeurs leveren veel stof tot allerlei geruchten. Men zegt dat zij den visch raauw eten; dat hun zending van politieken aard is en het oogmerk heeft het artikel van het traktaat waarbij aan de Europeanen veroorloofd wordt vrijelijk in stad Jeddo te komen, te doen intrekken.

— Ten aanzien der Mexikaansche zaak berigt men dat Frankrijk vergoeding en waarborgen wil; dat Engeland niet gewoon is zich met zoo weinig tevreden te stellen en dat de Spaansche generaal Prim, die nu weigert voorwaarts te rukken, in verstandhouding stond met de in Mexiko elkander bestrijdende partijen en een begeerig oog sloeg op de toekomstige verkiezing van een prezident. Maar, zoo zegt de berigtgever, Frankrijk heeft deze plannen omvergeworpen door het bevel dat zijn troepen tegen de stad Mexiko zouden oprukken, waar zij waarschijnlijk thans zijn aangekomen, zoodat Frankrijk thans alleen de onderneming voortzet.

— In den Senaat zal een petitie van den aartsbisschop van Rennes worden behandeld, nopens het volgende geval:

Te Redon was een onderwijzer overleden, en de onderprefekt schreef aan den maire der gemeente den gemeenteraad een leek of geestelijke tot onderwijzer en ter vervanging van den overledene te doen kiezen. Deze raad koos met een meerderheid van acht tegen twee stemmen een geestelijken broeder. Maar veertien dagen later schreef de onderprefekt een brief aan den maire, dat alvorens over die keuze te beslissen, de prefekt wilde weten of het besluit van den gemeenteraad onveranderlijk was, en of de raden bij de verkiezing van een geestelijken broeder goed overwogen hadden; want de prefekt had op zijn rondreis van raadsleden de verklaring vernomen dat zoo zij de gevolgen hunner keuze hadden vermoed, zij geheel anders zouden hebben gehandeld. Dat 't overigens de pligt van een maire is in zijn gemeente een zeer bekwaam onderwijzer te hebben, en dat deze voorwaarde slechts door een leek kon worden vervuld. Bijgevolg moest de raad op nieuw het genomen besluit in behandeling nemen.

Wederom kwam de gemeenteraad bijeen en nu, na rijpe overweging, werd met zeven tegen drie stemmen een geestelijke tot onderwijzer gekozen; maar de prefekt haastte zich desniettemin een leek tot onderwijzer te benoemen.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 10 April. Volgens den *Publicist*, is eindelijk de ambtenaar ontdekt, die zich heeft schuldig gemaakt aan het mededeelen van het vertrouwelijk schrijven, door den heer von der Heydt aan den heer von Roon gerigt en, gelijk men weet, door de *Vossische Zeitung* openbaar gemaakt. Deze ambtenaar is namenlijk de heer Köhler, sekretaris bij het ministerie van oorlog. Tot deze ontdekking moet men volgenderwijs zijn gekomen. Uit de onder eede afgelegde verklaring der redaktie van de *Vossische Zeitung* was gebleken dat een der redakteuren, Dr. Guido Weiss, een afschrift van bewusten brief had ontvangen van den fabriekant Blumenthal alhier, die dan ook door de politie in den vroegen ochtend van zijn bed werd geligt en preventief gevangen gehouden.

Op het vernemen dezer arrestatie, begaf zich de boekhouder van den heer Blumenthal, de heer Hahn, tot het geregt en verklaarde zelf dien heer dat afschrift te hebben gegeven, waarop de heer Blumenthal weder losgelaten werd, en de heer Hahn eindelijk verklaarde, het veelbesproken schrijven van bovengenoemden ambtenaar te hebben ontvangen, zoodat deze thans in arrest genomen, doch, volgens de *Börsenzeitung*, spoedig weder in vrijheid gesteld werd, naardien er slechts grond moet voorhanden zijn, om eene disciplinaire vervolging tegen hem in te stellen.

— Luidens een berigt uit Keulen, was die stad gisteren avond eensklaps in de diepste duisternis gehuld. Alle gaspitten weigerden licht te geven. Dat dit ongeval, uit een onbekende oorzaak ontstaan, niet weinig verwarring veroorzaakte, is ligtelijk te denken. Korten tijd daarna scheen de oorzaak weggenomen te zijn, want overal was weder toevoer van gas.

ITALIE.

ROME, 7 April. Men verneemt dat Kardinaal Antonelli in naam des Pausen aan den Russischen ambassadeur de uitnoodiging heeft ter hand gesteld, bestemd voor Mgr. Felinski, aartsbisschop van Warschau en zijn suffraganten in Polen, om zich tegen de maand Mei naar Rome te begeven.

— Berigten uit Napels melden dat volgens gerucht de reaktionnairen zich meester hebben gemaakt der batterij, welke generaal Ferrari in Capitanate had gebragt. Het zou een majoor zijn, die dit bewerkt en zich openlijk voor de koninklijke partij verklaard had. Deze majoor zou Brigauti heeten en Napolitaan zijn. Van dien naam zijn er in het leger, en in het parlement.

PRIJS-COURANT DER EFFEKTEN.

Fonds	Rente	11 April		Gesl.
Amsterdam, Thesaurie . .	à 3½ pCt.	87 15/16 a	88 1/16	88 1/16
Nederl. Bank	4 "	178		
Nederl., Werkel. Schuld . .	2½ "	62 7/8	63	63
Dito Dito .	3 "	75 1/2	75 5/8	75 1/2
Dito Dito .	4 "	98 9/16	98 5/8	98 9/16
Oost-Ind. Leening. . .	4 "	97 9/16	97 5/8	
Amortisatie-Syndikaat .	3½ "	93		
Handelmaats. op rescontre. .	"	140 7/8	14 1/8	140 7/8
Dito à kontant	4½ "			
Dito Leening 1858 . .	4 "			
Aand. Holl. Spoorweg. .	"			
Leening idem	4½ "			
Rijn dito	4½ "			
Dito 2de Leening . .	4½ "	100	100 1/8	
België, Cert. Adm. Belg. Bk.	2½ "			
Dito bij *Rothschild* . .	2½ "	54 5/16		
Frankrijk, Certifikaten .	3 "			
Spanje, Obligatiën . . .	2 "	43	43 1/16	43
Dito	3 "	52 7/8		
Dito Binnenlandsch . .	3 "	48 7/8	48 7/16	48 3/8
Amortisable-Schuld.		19 1/8	19 1/4	
Bewijzen Coupons.				
Portugal, Obligatiën . .	3 "	45	45 1/16	45 1/16
Dito 1856/1859 . . .	3 "	44 3/8	44 7/16	
Dito Uitgestelde.				
Rusland, Obl bij *Hope* & C°.	5 "	101 5/8		
Dito dito 1828/29 . .	5 "	100 1/4		
Certif. dito 1831/33 . .	5 "	78 11/16		
Dito dito 1840 . . .	4 "			
Dito Orig. 2e, 3e en 4e Leen.	4 "	73 3/4	74	73 7/8
Dito dito 5e .	4 "			
Dito 6de Serie. . . .	5 "	79 3/8		
Dito 1855, 6de Serie .	5 "	91 1/4	91 3/8	91 5/16
Dito Adm. te Hamburg	5 "	79 1/2		
Dito te Londen . . .	5 "			
Dito dito	4½ "			
Dito dito	3 "	59 7/8	60	59 7/8
Inschrijv. in Assign. .	6 "	52 1/4		
Certifikaten van dito .	6 "	52 3/4	52 13/16	
Spoorweg-Aktiën . . .	5 "	195 1/2	196 1/2	196
Hypotheek	"	77 1/4	77 1/2	
Polen, Aandeelen 1835 fl. 500	*f*	164 1/4	164 3/4	164 3/4
Obligatiën	4 pCt.	73 7/16		
Pruissen, Obligatiën . .	4½ "			
Dito 1859	5 "	104 3/8		
Aandeelen 1854 . . .	3½ "	215		
Oostenrijk, Obl bij *Goll* & C°.	5 "	57		
Dito dito . .	4 "			
Dito Metalliek . . .	5 "	48 1/4	48 1/2	48 5/16
Dito dito	2½ "	25 [illegible]	[illegible]	25 1/16
Dito Rente Amst. . .	5 "	70 7/16	70 1/2	70 7/16
Dito Nationale 1854 . .	5 "	58 3/4	58 7/8	58 7/8
Weener Bank-Aktiën . .	*f*	723	727	725
Dito Aand. fl. 250; 1839 . .	"	320	322	
Dito dito " 250, 1854	4 pCt.	206	206 1/2	
Fr. Oost. Spw. Obl. bij *Hope*	3 "	128 3/4	129	
Beijeren, Spoorw. Aandeelen.				
Napels, Cert. bij *Lam.* & *B.*	5 "			
Dito bij *Rothschild* . .	5 "			
Denemarken, Oblig. te Londen	3 "			
Braz. Geldl. 1824 van £ 100	5 "			
Dito 1839 " £ 100	5 "			
Dito 1843 " £ 100	5 "			
Dito 1852 . . .	4½ "	89 3/4	90	90
Dito 1858 . . .	4½ "	89 3/4	90	90
Dito 1860 . . .	4½ "	89 3/4	90	90
Sardinië	5 "			
Peru, Geldleening 1854 .	4½ "			
Dito Fransche . . .	4½ "			
Ecuador, Oblig 1855 . .	1 "			
Venezuela, Obligatiën . .	3 "	22 1/4		
Dito	1½ "			
Grenada, Obligatiën . .	4¼ "	15 7/8	15 15/16	
Dito Uitgestelde . . .	1 "	5 9/16		
Mexiko, Obligatiën . . .	3 "	31 7/8	32	31 7/8
Nrd-Amer. Ph. *Hope* & C°, Lr. A	*f*			
Dito dito	[illegible]			
Dito bij *Rothschild* . .	[illegible] pCt.			
Illinois Spoorweg-Aandeelen.		57		
Dito Oblig. Constr. Bons.	7 "	83 3/8	83 1/2	83 3/8
Galvest. Spoorweg Oblig.	8 "			
[illegible]	[illegible]	87		
Griekenland, Obl. geldl. 1825	5 "	7 3/16	7 11/16	7 5/8

Loten 1860 414, 19; 4½ pCt. Russen 1860 89⅝; 4 pCt. Holl. Spoor. —; Rijnshares —; 4 pCt. Russ. Spoor. —; Poolsche Spoorweg-Oblig. —; 2 pCt. Gren. —; Gest. 9 15/16 à 10; Galveston stellen 22½.

In Binnenlandsche fondsen geene verandering. Russische Spoorweg Aandeelen en Metalieken waren op nieuw tot hoogere koersen te plaatsen, in de oude soorten was de handel vrij geanimeerd. Mexiko iets flaauwer. Overigens weinig variatie.

Koers van het Geld: Beleening 3 pCt., Prolongatie 3 pCt., Diskonto 3½ pCt.

VOORLOOPIG BERIGT DER BEURS van 12 April tot 3½ ure.

Nederl. Werkel. Schuld à 2½ pc. 62 15/16, Aand. Handel-Maatsch. [illegible] Spanje Binnenl. 3 pc. — ; Rusl. Obl. bij Hope en C°. 5 pc 101⅛, Cert. 1855, 6de serie 5 pc. 91½, Oostenrijk, Met. 5 pc. 48½, dito 2½ pc. [illegible], dito Rente Amst. [illegible] dito Nationale 1854 5 pc. 58 [illegible].

BUITENLANDSCHE BEURZEN.

ANTWERPEN, 11 April. België 2½ pc. 53.50p 4½ pc. 100.—p, Metal. 51.25p, Nation. 62.25p Spanje 2 pc 42 05gr 3 pc. 46.[illegible]

PARIJS, 11 April. 3 pc. Rente 70.10; 4½ pc id. 98.—; Fr.-Oost. Spoorw. 534.—; Credit mobilier 821.—; 3 pc Spanje 49, 2 pc. id. —; Russ. Spoorweg 425; Romeinsche Leening —.

MADRID, 10 April. 3 pc. Spanje 49.85, 2 pc. id. 43.60.

LONDEN, 11 April. Consols 94; 3 pc. Mexiko 33; 4½ pc. Peru 98, 3 pc. id. —; 4½ pc. dollar bonds —; 3¾ pc. Grenada —; 2 pc. Nieuwe Grenada — dito uitgestelde —; 3 pc. Venezuela 23¼, 1 pc. id. —, 3 pc. Portugal 45⅞; 3 pc. Spanje 53⅝; 2 pc. id. 43, Gest. Coup. 13; Amortisable —; 4½ pc. Russen 93¾; 5 pc. id. 100; 4½ pc. id. 1860 —, 2½ pc. Holland —; 4 pc. id. 99¾; Illinois Shares —; id. C. B. 7 pc. Oblig. —; 5 pc. Sardinië 81½; Ecuador —, 5 pc. Grieken —.

WEENEN, 11 April. 5 pc. Metaliek 70 30; Dito Nationale 84.30; Bank-Aktiën 833; Noord-Baan-akt. —; Credit Anstalt 204; Oost.-Fr. Spoorweg 284; Nieuwe Lombard. 276.

BERLIJN, 11 April. 5 pc. Metaliek 52¼, Dito Nation. 63¼, Stiegl. 5de serie 84⅜; Dito 6de id. 97⅝, 5 pc. Eng. Russen 99⅝, 3 pc. Nieuwe dito 61; 4½ pc. Pruissen 101½.

HAMBURG, 11 April. 3 pc. Mexiko 32, 3 pc. Rusland 53, 3 pc Spanje 45½, 2 pc. id. 41½, Vereinsb. 101¾, Noord-Duits. bank 95½.

FRANKFORT, 11 April. 5 pc. Metall. 50¼, Nation. 62½, 3 pc. Spanje 48¾, 2 pc. id. 43.

Wisselkoers.

2/m. Parijs	. . . *f* 55 9/16	2/m. Livorno . . .	*f* 46
Zigt "	. . . . " 55 15/16	2/m. Napels . . .	" 78
2/m. Bordeaux	. . . . " 55 1/8	3/m. Petersburg . .	" 160
½/m. "	. . . . " 55 5/8	6/w. Weenen . . .	" 85½
3/m. Madrid	. . . " 239	" Augsburg . . .	" 99¼
" Cadix	. . . " 233	" Frankfort . . .	" 99½
" Sevilië	. . . " 236	2/m. Hamburg . . .	" 34 15/16
" Bilbao	. . . " 236	Zigt "	" 35 3/16
" Lissabon	. . . " 41¼	2/m. Londen	" 11.75
" Porto	. . . . . " 41⅛	Zigt "	" 11 80
2/m. Genua	. . . . . " 46	Rotterdam	⅛

HANDELSBERIGTEN.

GRAANMARKT.

AMSTERDAM, 11 April.

Tarwe zonder handel.

Rogge lager afgegeven: 122 ℔ Pruissische *f* 230; Amerikaansche *f* 236 per 1200 k°; op levering in Mei *f* 208, 205; Junij *f* 206; Okt. *f* 198.

Garst en Haver zonder handel.

Boekweit flaauw: 116 ℔ Holsteinsche *f* 210 per 2100 k°; 116 ℔ dito *f* 212 per 2100 k°; 121 ℔ dito *f* 230.

Op 9 vaten Olie te leveren in April ek. 80, Okt ek. 71 £. *Lijnzaad* in een doen.: 107 8 ℔ Riga *f* 320; *Raapolie* op 6/w. *f* 44¾. Vliegend *f* 43½; in Mei ek *f* 43¼, Sept., Okt., Nov. en Dec. *f* 40¾ a 41, 40½. *Lijnolie* op 6/w. *f* 37¾; Vliegend *f* 36½; in Mei ek. *f* 36¼; Sept., Okt., Nov. en Dec. *f* 35¼. *Hennepolie* op 6/w. *f* 41¼, Vliegend *f* 40.

SCHIEDAM, 11 April. Gerst verkocht: 128/2 ℔ Libau *f* 188 kont. — Moutwijn *f* 16.50, Jenever *f* 21.—; Amst. Proef *f* 22.25; per Ned. vat zonder fust zonder de belasting. Spoeling *f* 0.70 per ketel.

MIDDELBURG, 10 April. De aanvoer van Tarwe uit onze naburige eilanden blijft bij voorduring klein, doch uit Walcheren werd er weder vrij wat Tarwe geveild, en daar het alleen voor consumptie was dat men kocht, zoo hebben houders weder 25 Ct. lager per mud afgegeven. Rogge werd bij uitslijting tot 15 a 20 Cents lager verkocht. Garst, ofschoon minder dan, werd niet gevraagd, men liet de puike beste soorten op vorige prijs afwijkende en ligtere soorten bleven onverkocht over. Walchersche Witte Boonen werden 25 Cents minder gelaten zonder koopers. Dito Bruine Boonen ferm prijshoudend. Dito Paardeboonen niet dan lager prijs begeerd. Erwten zonder handel. De prijzen zoo van den olie als van de koeken werden lager genoteerd.

SCHEEPSTIJDINGEN.

BINNENGEKOMEN:

TEXEL, 11 April. Southern, Mary, Newcastle.
HELVOET, 11 April. Bayne, Betsy's, Charlestown.
BROUWERSHAVEN, 10 April. Ninck Blok, Huydecoper, en Bus, Henderika, beide Rott. n. Batavia.

UITGEZEILD:

TEXEL, 11 April. Ludeling, Zeeploeg, Palermo.
HELVOET, 11 April. Hansen, Tordenskiold, New-York.

RIVIER-VAART.

AMSTERDAM, 12 April, in lading naar:

Keulen.	G. Lohman, Cölln N° 2.
Keulen.	H. Kessler, Catharina.
Wezel.	F. Beljer, Wilhelmina.
Frankfort.	G. Boumeester, Frankfort N° 26.

VOOR DE MISSIE IN LAPLAND.

	Bedrag der vorige opgaaf . .	*f* 8312.03½
Uit Breda:	een Coupon	" 3.09
	een Coupon	" 1.98
	Totaal	*f* 8317.10½

Advertentiën.

(5661) Bij Gebr. VAN LANGENHUYSEN te *'s Hage*, is verschenen:

DE DRIE EN TWINTIG GEKRUISTE

MINDERBROEDERS

van JAPAN.

à 15 Cents.

Ter verspreiding bij getallen de 25 Exemplaren à ƒ3.—
De 50 Exemplaren . . . . „ 5.—

R. K. Theologische Boekhandel

VAN

G. MOSMANS,

Groote Markt te *'s Bosch.*

(Depôt van het Huis H. GOEMAERE te Brussel)

Onder de pers:

DECRETA AUTHENTICA

Sacræ Congregationis **Indulgentiis Sacrisque Reliquiis** præpositæ ab anno 1668 ad annum 1861 — ab Archipresbitero *Aloisio Prinziralli* collecta. 1 volum in 8°.

De Biecht, door Mgr DE SÉGUR.
De Paaschen, door Mgr DE SÉGUR.

Deze twee laatste werkjes in Hollandsche uitgaven. (5672)

(5644) J. J. ARKESTEYN EN ZOON, Boekhandelaars te 's Hertogenbosch, hebben uitgegeven en alom verkrijgbaar gesteld:

Handboekje voor Kinderen ter eere de Allerheiligste Maagd Maria, gedurende de maand Mei en alle dagen van het jaar godvruchtig te vereeren, 300 blz., in linnen bandje, met plaatje . . . ƒ0.50

Dit boekje is bijzonder geschikt om bij verschillende gelegenheden tot een geschenk te dienen.

Verder worden aanbevolen:

De maand van Maria voor de Jeugd, een Geschenk ter bevordering van deugd en godsvrucht . ƒ0.15
Het Moeder Gods boekje of leven der Allerheiligste Maagd . . . . „ 0.10
Uitlegging van de voornaamste Feestdagen der Allerheiligste Maagd . . . . „ 0.20
Salet, Uitlegging van de Eng. Groetenis . ƒ0.05
Waarom vereeren de Katholieken de Allerheiligste Maagd boven alle andere Heiligen. . ƒ0.20
Levende Rozenkrans, in 15 verschillende inschrijvingkaartjes, met de afbeelding der mysterien ƒ0.10
Gretsch, Leerreden op de Feestdagen der H. Maagd en Moeder Gods Maria ƒ1.50
Zenger, Homilien op de Feestdagen van de H. Maagd en Moeder Gods en andere Heiligen . . ƒ1.50

Blaterjin, 12 Redevoeringen bij de plegtigheden van de eerste H. Communie der kinderen . . ƒ2.00
Gebeden om de zeven gaven van de H. Geest ƒ0.06½
Wildt. De vooravond van den H. Communiedag ƒ0.20
— Het levende en werkende geloof, een geschenk op den dag der eerste H. Communie . ƒ0.15
Gebeden voor kinderen bij de eerste nadering tot het H. Altaargeheim ƒ0.07½
Herrinnering aan de eerste H. Communie, door een R. K. Pastoor, *met inschrijvingsblaadje* . . ƒ0.25
Het Alziend oog van God, leerzame en troostrijke Oefeningen bij de Biecht en H. Communie ƒ0.07½
Handboekje van het H. Hart van Jesus . . ƒ0.10
Verklaring der Zeven H. Sacramenten . . ƒ0.07½

De Geramb, bij het Graf van mijnen Verlosser ƒ0.10
— — Uitboezeming tot den gekruisigden Jesus „ 0.10
— — Handboekje bij het bezoeken der kerk „ 0.10
— — Verzuchtingen, Gebeden en Brieven „ 0.40
Stolk. Godv. Oefeningen voor den H. Kruisweg „ 0.10
Hohenlohe, Tweetal Leerreden, de eerste op Goede Vrijdag, de laatste op het Paaschfeest . ƒ0.50
Wildt, Overweging op het Paasch- en Pinksterfeest ƒ0.30

Stolk, Onderrigting over de Aflaten . . ƒ0.25
— Onderwijzing in de Oefening van het inwendig gebed . . . . „ 0.25
— Wat is inderdaad godsdienstig zijn? . „ 0.30
— Onderwijzing over de Kath. Kerk . „ 0.25
— Het biechten noodzakelijk . . . . „ 0.10
— Onderwijzing over de biecht uit devotie „ 0.10
— Beginsels van Wijsheid . . . . . „ 0.35
— Honderdtal geestelijke brieven van den H. Franciscus de Sales ƒ0.75
— Het Godvruchtig Mishoren, verduidelijkt door 36 toepasselijke plaatjes. Een geschenk voor Kinderen ƒ0.10

(5658) **(Allen Kerkelijk Goedgekeurd.)**

J. B. PÉLAGAUD, Imprim. Libraire, PARIS 57 rue des S. Pères.	J. W. VAN LEEUWEN Libraire Editeur, LEIDE Breedestraat.

COMPENDIUM THEOLOGIAE MORALIS

auctore P. JOANNE PETRO GURY, S. J.,

in collegio Romano et in Seminario Valsensi prope anicium Professone.

TREISIÈME ÉDITION 2 vol. in-12. — Prix . . 10 fr.
Le même 2 vol. in-8°, papier velin. Prix . . 15 fr.

Nous informons M. M. les Ecclesiastiques que cette edition française est la SEULE COMPLÈTE, elle a été *revue et augmentée par l'auteur* de plus de QUATRE-CENT PAGES.

OEUVRES COMPLÈTES

DE BOSSUET,

nouvelle édition, conforme à celle de Versailles, et suivie ***De la vie de Bossuet,*** par le Cardinal DE BAUSSET. 16 vol. grand in-8°; sur rasin, à deux colonnes. Prix. . . . . 70 fr.

Le premier vol. est en vente, vers les Paques cinq vol. auront été deja paru, l'ouvrage sera complet vers la fin de 1863. *On ne disposera du montant qu'apres la publication de tout l'ouvrage.*

Le Libraire J. W. VAN LEEUWEN à *Leide*, est le seul depositaire pour les Pays-Bas. (5650)

(5669) Bij de Wed. H. BONTAMPS te Venloo, is heden van de pers gekomen en bij alle R. K. Boekhandelaren verkrijgbaar gesteld:

Maria-Bloemen; nieuwe Meimaand in XXXI betrachtingen, toegewijd aan de allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria; vermeerderd met toepasselijke morgen-, dag- en avondgebeden. — Kerkelijk goedgekeurd, en opgedragen aan Z. D. Hoogw. Mgr. PAREDIS, Bisschop van Roermond. Met geïllustreerden titel in kleurendruk. — 310 bladz. in kl. 18°. —
Gebrocheerd ƒ0.90
In linnen band, verguld op plat . . . . „ 1.20

Bij dezelfde Uitgeefster is onlangs nog verschenen:

Hemelsch Palmhof van W. NAKATENUS. Beknopte uitgave in kl. 18°. 544 pag. *Tweede Druk.* Van dit uitmuntend Gebedenboek werden ruim 2000 Exemp. binnen twee jaren verkocht.

De Genadebron van gelukzaligheid, *een rijke schat van Oefeningen en Gebeden.* 294 bl. in kl. 32°; een zeer compleet Kerkboekje, waarvan de verkoopprijs zeer laag gesteld is.

De Heiligen, onze Geleiders ten Hemel, naar het Hoogduitsch. 640 blz. in 24°, op zwaar velijn papier met 4 fijne Platen.

Het Kruis van Christus, van den Zaligen THOMAS à KEMPIS. Nieuwe druk met gekleurde cader. 472 bladz. in 24°.

THOMAS à KEMPIS, **of de Navolging van Jes. Chr.** In 32° 544 blz. *Tweede Druk.*

Onder de pers hetzelfde werk in groot formaat.

Philothea, of Inleiding tot het godvruchtige leven, door den H. FRANCISCUS DE SALES, *fraaije editie* in 32°. 560 bladz.

De vrome Christen, geheiligd door het gebed en de overdenking, 480 blz. in 24° in nieuwe mediaan letter.

Door deze uitgave werd aan een algemeenen wensch naar een Boek van een middelbaar formaat, in een duidelijke letter gedrukt, voldaan.

Wordt nog gedebiteerd met veel succes:

Hartroerende Geschiedenis van het Lijden O. H. Jesus Christus, naar de vier Evangelisten; benevens andere gebeden, ten gebruike in den H. Vaste-tijd en vooral in de Goede Week. 32 blz. in kl. 18°. Prijs 10 Cents.

(5628) Door de Uitgevers Gebr. J. & H. VAN LANGENHUYSEN te 's Gravenhage en alom wordt tegen ƒ1.30 MET BUITENGEWOON SUCCES gedebiteerd:

DE GOEDE WEEK.

DOOR

J. P. GÖRTZ,

R. K. P.

(*Met Bisschoppelijke goedkeuring en opdragt aan den Hoogw. Deken* J. J. SIEGFRIED).

☞ Bovenstaand werk heeft reeds buitengewonen aftrek gevonden. „De Tijd" N. H. Courant prees het aan, als een handboek voor de Goede Dagen, juist zooals de godvrugtige lezer in Nederland er een behoeft; en het maandschrift „de Katholiek" zegt er o. a. van: Het bevat niet slechts eene met zorg bewerkte vertaling van de dienst der Goede Week, zooals die in het Romeinsche missaal voorkomt, met sommige aanteekeningen op tekst en rubriek; maar daarenboven zeer belangrijke toelichtingen vóór elken dag dier week, waarin de schrijver de geloovigen omtrent de verhevene beteekenis en den onderlingen zamenhang der kerkelijke gebeden en plegtigheden grondig onderrigt, en hen tegelijk opwekt, om op eene waardige wijze daaraan deel te nemen.

(5662) Bij den Boekhandelaar J. W. VAN LEEUWEN, te Leiden, is verkrijgbaar:

HET MARIA-KIND.

Een beknopt Gebedenboek voor de ware vereerders der Allerheiligste Maagd, met eene godvruchtige oefening voor elken dag der Maand, met eenige Lofzangen vermeerderd door P. VAN DER PLOEG Pr. *Derde druk.* Prijs ƒ0.50.

Idem gebonden in heel linnen band met gouden stempel ƒ0.75.

DE MAAND VAN MARIA,

OF DE

MEIMAAND,

TOEGEWIJD AAN DE

ALLERHEILIGSTE MAAGD.

Derde druk. Prijs ƒ0.50.

Idem met een fr. staalgravure geb. in heel linn. band met gouden stempel ƒ0.75.

MAGAZIJN VAN R. K. GEBEDENBOEKEN.

Op heden ontvangen eene Schoone Collectie **R. C. GEBEDENBOEKEN,** in alle soorten van Banden, als zijn ***Duitsche Banden, Marokko,*** met en zonder randen, ***Ivoren, Morée*** en ***Fluweel,*** in ruime keuzen, zoodat iedereen bij de naderende ***Feest-*** en ***Communiedagen*** eene schoone keus kan doen in welke prijs ook.

Ook is mijn Magazijn ruim voorzien van ***Kruisbeelden, Heiligen-Beelden, Platen,*** zoo voor Schilderijen als den fijne Kantplaatjes voor den Gebedenboeken, ***Rozekransen,*** en alle soorten van R. K. Lees- en Overwegingsboeken.

Verders in ruime keuzen alle soorten van ***Post-*** en ***Schrijfpapieren, Potlooden, Lak, Enveloppen,*** enz. enz.

De bovenstaande Artikelen zijn gesteld aan den *laagste welbekende prijzen.*

HAARLEM. J. A. VAN ZIJL.

De Boekhandelaar C. L. VAN LANGENHUYSEN zal, zoo spoedig een verzorgde afdruk der gravuren zal toelaten, in het licht geven:

DE KATECHISMUS IN BIJBELPRENTEN.

Zijnde eene zinrijke voorstelling van de Hoofdwaarheden der Geloofs- en Zedeleer, in 112 daartoe door den Eerw. Heer COUISSINIER uitgelezen, door den Schilder ELSTER geteekende en door den Graveur BREN-D'AMOUR gesneden Platen.

De Bijbeltexten zullen in het Nederlandsch zijn opgesteld, volgens overzetting van **Mr S. P. LIPMAN**, die zulks heeft veroorloofd.

Dit plaatwerk, uitgegeven in zamenwerking met den kunsthandelaar A. W. SCHULGEN te Dusseldorp, zal door bijzondere omstandigheden, kunnen geleverd worden per ex. van 112 platen, met onderschrift, voor ƒ3.50

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.